

ZEYTİN AĞAÇLARINDA ŞEKİL BUDAMASI

Zeytinlerde genellikle en uygun şekil 'serbest goble' sistemidir. 40-90cm. Yükseklikten, tek gövde üzerinde değişik yönlerde bakan 3 -4 ana dal üzerinde şekil oluşturulur.

ÜRÜN BUDAMASI

Verime yatmış ağaçlarda ağacın şeklini korumak, periyodisiteyi azaltmak, gereksiz ve zararlanmış dalları uzaklaştırmak amacı ile yapılmalıdır. Genel olarak budama dönemi ağaçların uyku dönemine girdiği zaman başlanır. Ağaçlarda özsü faaliyeti başlamadan önce bitirilmelidir. İlimiz için en uygun zaman donların etkisinin azaldığı şubat ayıdır.

GENÇLEŞTİRME BUDAMASI

Yaşlı ağaçlarda odun sürgün dengesini oluşturmak sürgün oluşumunu teşvik etmek amacıyla Yaşlılık nedeni ile mantarlaşmış ve gövdeden çok uzaklaşmış ana dallarla birlikte hastalık, zararlı ve şiddetli donlardan etkilenmiş dalların kesilerek yenilerin oluşturulması için uygulanmaktadır. Budamadan sonra gövde ve ana dalların güneşten zarar görmemesi için kireçleme yapılmalı ve kesim yerlerine %5 lik bordo bulmacı sürülmelidir.

SULAMA

Zeytin ağacı vejetasyon döneminde yaklaşık 750- 800 mm lik yağışa ihtiyaç duymaktadır. Bu yağışın %24'ü vejetasyon başlangıcı ve gelişme dönemi olan Mart-Nisan aylarında, %6'sı çiçeklenme dönemi olan Mayıs ayında, %50'si meyve büyüme dönemi olan Haziran-Temmuz periyodunda, %20'si ise meyvenin olgunlaşma dönemi olan Ağustos-Eylül aylarında ağaç tarafından kullanılmaktadır. Zeytin ağaçlarında yüksek kaliteli üretim ve iyi dengelenmiş büyüme için gerekli suyu bu dönemlerde yeterli miktarda toprakta bulmalıdır. Yağışlarla karşılanamayan suyun sulama suyu şeklinde ağaçlara verilmesi gerekmektedir. En uygun sulama yöntemi suyun, gübrenin etkin ve kontrollü kullanılmasına imkân tanıyan damlama sulama sistemidir.

HASAT

Zeytin meyvesi sofralık ya da yağlık olarak değerlendirilir. Sofralık olarak değerlendirilecekse yeşil ya da siyah olgunluk döneminde hasat edilir. Yağlık zeytinler ağaçta yeşil meyve kalmadığında meyvede yağ oranı maksimuma çıktığı zaman hasat edilir. Yağlık zeytinlerin hasadı genellikle Kasım-Aralık aylarında yapılır. Hasada ağaç diplerine dökülen zeytinlerin toplanması ile başlanır ve yüksek asitli yağ verdiklerinden ayrı toplanıp, işletmeye gönderilir. Hasatta havadar sepet kullanımı ve bekletmeden nakletme, kalitenin olmazsa olmazıdır.

EKOLOJİK İSTEKLERİ

Zeytin ağacı tınlı, killi-tınlı, hafif kireçli, çakıllı ve besin maddelerince zengin toprak koşullarında yetişebilmektedir. Ağır killi topraklarda Zeytin yetiştiriciliğinden kaçınılmalıdır. Genel olarak toprak pH sınırı 6-8 civarında olması istenmektedir. Toprak derinliği zeytin ağacının kök yapısının gelişmesine olanak sağlayacak şekilde en az 1,2 m olmalıdır. Taban suyu seviyesinin 1 m den daha yakın olduğu veya kışın zeytin köklerinin 3-4 haftadan fazla su altında kaldığı yerlerde drenaj yapıldıktan sonra zeytinlik tesis edilmelidir.

**ŞANLIURFA
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ**

TARIMSAL HİZMETLER DAİRESİ BAŞKANLIĞI

TARIMSAL EĞİTİM VE YAYIM ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

ZEYTİN YETİŞTİRİCİLİĞİ

OCAK 2025

YAYIM NO: 01

İKLİM

Zeytin, 40°C ile -7 °C arasındaki sıcaklıklarla dayanabilse de iyi bir büyüme ve meyve oluşumu için sıcaklığın 15-25°C'lerde olması istenir. Ayrıca zeytinin iyi bir gelişme gösterip, normal göz gelişimi için yeterli bir sıcaklık toplamına ihtiyacı vardır. Yaz aylarından, mevsim yağışlarına kadar yapılan sulamalar zeytin irileşmesini ve yağ oluşumunun artmasını sağlamaktadır. Ayrıca bu oluşmalar ertesi yıl meyve verecek sürgünlerin gelişimini ve meyve gözlerinin oluşumunu hızlandırmaktadır. Aşırı nem bazı hastalıklara uygun ortamı hazırlamaktadır. Zeytin ağacı ışığı çok sevdiğinden özellikle geçit bölgelerde güney yönleri tercih edilmelidir. Sisli dağ etekleri ve vadiler zeytin için uygun değildir. 800 m' den yüksek yerlerde zeytin yetiştirilmemektedir.

TOPRAK İŞLEME

Toprak işleme zamanında ve uygun şekilde yapılırsa toprağın havalanması, yabancı ot mücadelesi, yağış sularının muhafazası ve biyolojik faaliyetlerin artması sağlanmış olur. Toprak işlemede aşırıya kaçmadan yağış, sulama ve toprak yapısı göz önüne alınarak uygun aletler ile yapılması gerekmektedir.

GÜBRELEME

Toprak ve yaprak analizleri sonucu yapılan gübrelemenin en doğru gübreleme olacağı bilinmelidir. Ağacın yaşı, verim potansiyeli, toprak yapısı, sulama yöntemi ve yıllık yağış miktarı gübrelemede göz önüne alınması gereken unsurlardır. Ekonomik ve sürdürülebilir verim için sulama ve gübrelemenin zamanı, miktarı ve uygulama şekli önem arz etmektedir.

ZEYTİN ZARARLILARI

Zeytin yetiştiriciliğinde sıkça görülen zararlılar;
Zeytin Sineği (*Bactrocera oleae*), Zeytin Güvesi (*Prays oleae*), Zeytin Kabuklu Biti (*Parlatoria oleae*), Zeytin Karakoşnili (*Saissetia oleae*), Zeytin Fidan tırtılı (*Palpita unionalis*), Zeytin Pamuklu Koşnili (*Philippia oleae*), Pamuklu Bit (*Eupyllura spp.*), Zeytinde Filizkırın (*Phloeotribus scarabaeoides*), Zeytin Kızılkurdu (*Lasioptera berlesiana*), Zeytin Çiçek Sap Sokanı (*Calocoris trivialis*), Zeytin Kırlangıç Böceği (*Agalmatium flavescens*), Zeytin Kurdu (*Coenorrhinus cribripennis*), Zeytin Yara Koşnili (*Pollinia pollini*), Zeytin Akarı ve Zeytin Pas Akarı (*Aceria oleae (Nalepa)* ve *Aculus olearius (Castagnoli)*] (*Acarina: Eriophyidae*), Ağaç sarıkurdu (*Zeuzera pyrina*)'

ZEYTİN HASTALIKLARI

Zeytin yetiştiriciliğinde sıkça görülen hastalıklar;
Zeytin Dal Kanseri (*Pseudomonas savastanoi pv. Savastanoi*), Vertisilyum Solgunluğu (*Verticillium dahliae*), Halkalı Leke Hastalığı (*Spilocaea oleaginea=Cycloconium oleaginum*), Antraknoz (*Colletotrichum gloeosporioides =. Gloeosporium olivarium*)

HASTALIK VE ZARARLILARLA MÜCADELEDE GENEL PRENSİPLER

1. Aşırı ve yanlış gübreleme yaparak hastalık ve zararlıların etkisini artırmayınız.
 2. Etkili bir mücadele için sorun olan hastalık ve zararlıyı teşhis ettirmeden mücadele yapmayınız.
 3. Tanımadığınız herhangi bir hastalık ve zararlı gördüğünüzde en kısa zamanda il/ilçe Müdürlüklerine ihbar ediniz.
 4. Etkili bir mücadele için hastalık ve zararlının ekonomik zarar eşiği ve mücadele zamanını öğreniniz.
 5. İlaç kullanmadan önce tuzak, feromon ve faydalı böcekleri kullanarak mücadele ediniz.
 6. Reçetesiz ilaç almayınız ve teknik kişilere danışmadan ilaçlı mücadele yapmayınız.
 7. İlaçlama yaptıktan sonra hasat için, ilacın etiketi üzerinde belirtilen süreyi bekleyiniz.
- Zirai mücadele ilaçlarının insan ve çevre sağlığı için tehlikeli olduğunu unutmayınız.

TARIMSAL HİZMETLER DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Tel:0 (414) 318 51 00 Fax: 0(414) 316 08 62

Whatsapp : 0530 843 50 78

Yusuf Paşa Mah. 11 Nisan Fuar Cad. No:1

Eyyübiye / Şanlıurfa

www.sanlıurfa.bel.tr

